

Normalisatie en buitenriolering

Samenvatting van de voordracht gehouden tijdens de NVA-dag op 17 juni 1987 te Rhenen over de NPR 3220 'Buitenriolering-Beheer'.

In dit artikel wordt het algemene kader geschetst waarbinnen de Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR) 3220 Buitenriolering-Beheer tot stand is gekomen. Hierbij zal worden ingegaan op het doel van normalisatie en de beschikbare middelen om het doel te bereiken; de structurering van het normalisatiewerk op het gebied van de bouw; het normalisatieproces; de organisatie van de internationale normalisatie en de stand van zaken in de normcommissie 'Buitenriolering'.

IR. A. M. M. ENGELN
Nederlands
Normalisatie-instituut

Doel

Het doel van normalisatie is middelen te verschaffen die het maatschappelijk verkeer gemakkelijker en doelmatiger kunnen doen verlopen. Met als effecten voor de buitenriolering het verbeteren van: de communicatie; de kennisoverdracht; de kwaliteitsborging; de veiligheid; de milieubescherming; de ondersteuning bij technische ontwikkelingen.

Om het doel van normalisatie en de beoogde effecten te bereiken zijn de volgende middelen nodig:

- het bevorderen van eenheid en interpretatie van termen, begrippen, symbolen en eenheden;
- de reductie van een onnodig groot aantal varianten;
- het beschikbaar stellen van regels en criteria, vastgesteld op basis van deskundigheid en een brede belangenafweging;
- het bevorderen van toepassing van de opgestelde documenten.

Daar de reductie van een onnodig groot aantal varianten door buitenstaanders het meest wordt bekritiseerd, wordt onderstaand een actueel voorbeeld gegeven uit het huidige informatie- en communicatietijdperk.

Op geen enkel ander gebied wrekt zich zo duidelijk het gebrek aan koppelbaarheid van systemen, afstemming van bediening en werkwijzen en uitwisselbaarheid van informatie.

Op geen ander gebied ook worden zoveel aanpassingen verricht:

- aansluitingen tussen computer-systemen;
- conversieprogramma's tussen programmatuur;
- vertaling van betekenis en informatie;

– omzetting van lay-outs en opslagstructuren van informatie.

Willen de moderne mogelijkheden doordringen buiten de communicatie-eilanden van bedrijfstakken en professionele gebruikers, dan moeten dergelijke drempels worden verwijderd. Normalisatie dus! Het begrip normalisatie zou ik als volgt willen omschrijven: Normalisatie is het proces waarbij afspraken (meestal technische regels) op vrijwillige basis tot stand komen door overeenstemming tussen belanghebbende partijen. Normen en NPR's dus!

Wat is een norm of een NPR?

Het door het NNI gepubliceerde document dat een weergave is van de volgens bepaalde regels bereikte consensus tussen representanten van alle bij het onderwerp belanghebbende groeperingen.

De kenmerkende verschillen tussen een

Verschillen tussen NEN en NPR

NEN	NPR
• normatief • voorschrijvend • iets moet/moet niet of iets mag/mag niet • eisen • algemeen	• informatief • beschrijvend • iets is zo/is niet zo of iets wordt aanbevolen/afgeraden • mogelijkheden • beperkt

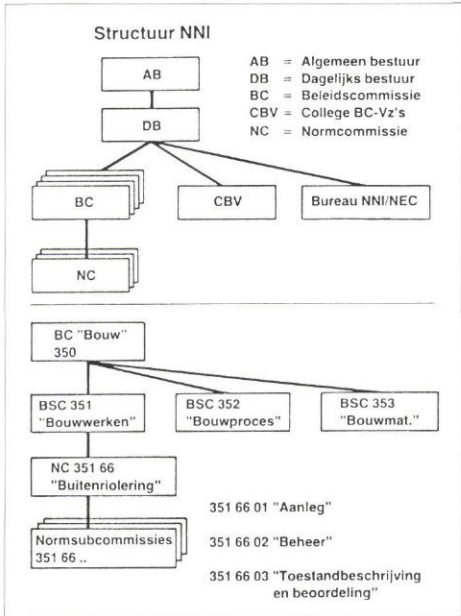
norm (NEN) en een Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR) zijn in tabel I aangegeven.

Structurering normalisatiewerk

Welke structuur staat nu ter beschikking om met genoemde middelen de doelstelling na te streven?

Door het bestuur van de Stichting NNI als de instantie in Nederland voor bevordering en uitvoering van de nationale en internationale normalisatie is voor een aantal beleidsgebieden de programmering, coördinering en bewaking opgedragen aan Beleidscommissies. De hoofdstructuur is in het bovenste deel van afb. 1 weergegeven.

Beleidscommissies en beleids-subcommissie zijn onder meer ingesteld voor de gebieden gas en water, werktuigbouw, electrotechniek (NEC), landbouw en levensmiddelen, milieu, informatievoorziening en natuurlijk ook voor de bouw.

Afb. 1 - Structuur NNI en de plaats van de NC 351 66 buitenriolering.

Voor de inhoudelijke kant van de zaak worden door deze beleidscommissies per onderwerp normcommissies ingesteld. Zie onderste deel afb. 1.

In deze normcommissies worden representanten uit die specialistische groepen binnen een hoofdgroep benoemd, die bij hun onderlinge contacten belang hebben bij de beschikbaarheid van een norm voor een bepaald onderwerp.

In zowel de beleidscommissie als de normcommissies worden in de bouw de volgende hoofdgroepen onderscheiden:

- opdrachtgevers;
- architecten en adviseurs;
- uitvoerend bouwbedrijf;
- toeleveranciers;
- overheid.

In het belang van de algemene erkenning van de bruikbaarheid van de norm is de representativiteit van de normcommissiesamenstelling van groot belang.

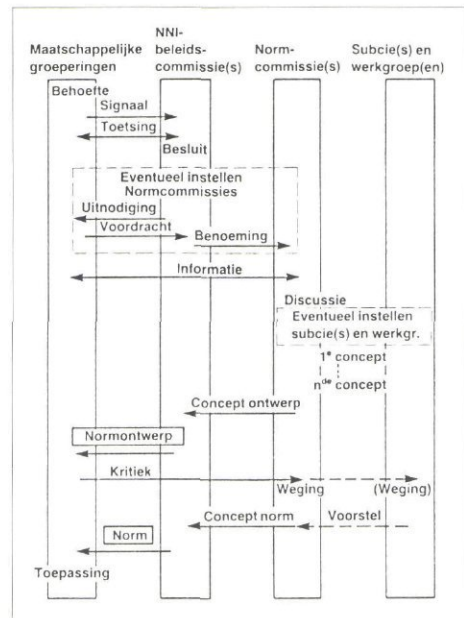
Aan de benoeming van een normcommissielid worden dan ook een aantal eisen gesteld.

Procedures

Als nu een belangengroep te kennen geeft een norm op te willen stellen, hoe ziet dan zo'n normalisatieproces eruit. In afb. 2 zijn met (pijlen) de relaties en acties tussen de deelnemers aan het normalisatieproces (schematisch aangegeven met vier verticale rechthoeken) weergegeven.

De wat cryptische omschrijving uit afb. 2 wordt in de navolgende punten wat uitvoeriger behandeld.

- Indien er behoefte is aan een norm wordt door de desbetreffende groepering

Afb. 2 - Normalisatieproces.

een signaal afgegeven dat door de BC wordt opgepakt. Dit signaal wordt onder meer getoetst op:

- de realiteit van de behoefte
- de rijpheid voor normalisatie
- het nuttig effect in relatie tot de inspanningen
- inpasbaarheid in het programma en de financiering en vervolgens wordt een besluit genomen tot het wel of niet opstellen van de norm.

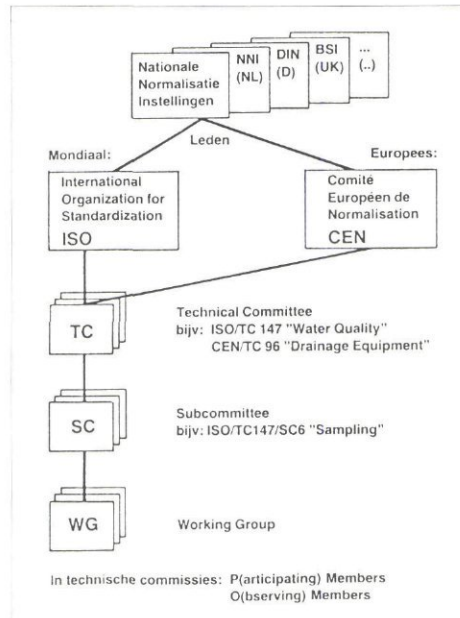
– Bij een positief besluit wordt, indien het onderwerp niet bij een reeds bestaande commissie kan worden ondergebracht, door de BC een nieuwe normcommissie ingesteld. Hierbij worden de betrokken maatschappelijke groeperingen uitgenodigd elk een commissielid voor te dragen dat vervolgens door de BC kan worden benoemd.

– De in de normcursiste vertegenwoordigde maatschappelijke groeperingen raadplegen hun achterban en brengen informatie in ten behoeve van de normopstelling.

– De normcommissie stelt voor het opstellen van een normconcept eventueel een subcommissie in en zo nodig een werkgroep voor het verrichten van de taken.

– De ontwikkeling van het eerste tot N^{de} concept vindt plaats in discussies waarbij de belangenafweging, de ingebrachte specifieke kennis en de compromisbereidheid een cruciale rol spelen. Eventueel vindt de initiëring van onderzoek plaats voor het oplossen van witte vlekken in de kennis.

– Uiteindelijk wordt een concept

Afb. 3 - Organisatieschema internationale organisatie.

normontwerp door de normcommissie rijp geacht voor publikatie.

- Na fiatting door de beleidscommissie volgt publikatie als normontwerp (zogenamde groene versie).
- Potentiële gebruikers toetsen of ze ermee kunnen leven. Hun representanten kunnen zaken over het hoofd hebben gezien of wat teveel belangen ingeleverd. Dit resulteert in het leveren van kritiek op het normontwerp.
- De normcommissie verzamelt de kritieken en besluit wat wel of niet in het definitieve concept verwerkt moet worden.
- Na fiatting door de beleidscommissie volgt publikatie van de definitieve norm.

Internationale normalisatie

Het internationale werk verloopt qua organisatie vrijwel identiek aan het nationale werk.

Een organisatieschema voor het internationale normalisatiewerk is aangegeven in afb. 3.

De nationale normalisatie-instellingen van de diverse landen, waaronder het NNI hebben zich verenigd in een aantal regionale en mondiale normalisatieorganisaties. Voor Europa zijn dat CEN (Comité Européen de Normalisation) en CENELEC (de electrotechnische pendant).

Op mondiaal niveau zijn dat ISO (International Organisation for Standardization) en IEC (International Electrotechnical Commission).

De nationale instituten zijn de leden van deze organisaties en van de door deze

organisaties ingestelde internationale normcommissies, TC's, (technical committee's) genaamd.

Afhankelijk van de belangstelling in Nederland voor bepaalde normalisatieactiviteiten kan het NNI kenbaar maken of zij actief wil deelnemen in een internationale commissie (P-member, participating member) of passief (O-member), observing member).

Activiteiten normcommissie 'Buitenriolering'

Teneinde een overzicht te krijgen van de activiteiten van de normcommissie 351 66 'Buitenriolering' is hierna de huidige stand van zaken weergegeven.

Gepubliceerd:

NPR 3218

Buitenriolering onder vrij verval.

Aanleg en onderhoud (1984)

NPR 3221

Buitenriolering onder over- en onderdruk.

Ontwerpcriteria, aanleg en onderhoud (1986)

NPR 3220

Buitenriolering-Beheer (gepubliceerd op 1 juni 1987).

In behandeling:

in de subcommissie 351 66 01 'Aanleg' ontw. NEN 3219 Buitenriolering.

Aanduidingen op tekeningen.

(ontw. gepubliceerd in 1985)

concept ontw. NEN 3300 Buitenriolering Benamingen

in de subcommissie 351 66 03

'Toestandsbeschrijving'

NPR 3398 Buitenriolering.

Toestandsbeschrijving en -beoordeling.

● ● ●

KLIC Groningen en Drenthe is verhuisd

Het Kabels- en Leidingeninformatiecentrum KLIC voor Groningen en Drenthe is met ingang van 26 mei 1989 verhuisd van de Noorderkerkstraat naar Winschoterdiep 54, 9723 AB Groningen. Het telefoonnummer is met ingang van dezelfde datum 050-13 50 00.